

когого намъ не е извѣстно, и единъ монахъ и египетски дяконъ на име Гавриилъ, неговъ сътрудникъ. Оригиналниятъ текстъ билъ написанъ на грѣцки езикъ съ изключение на нѣколко глави, които се отнасятъ до специалната история на Египетъ, написани отъ автора на коптски езикъ.⁵⁾ Етиопскиятъ прѣводъ, който, както видѣхме, билъ направенъ въ началото на XVII вѣкъ, билъ рѣдко прѣписванъ въ Абисиния и, спорѣдъ мнѣнието на Зотенберга, достигналъ до насъ тъй, както е извлѣтъ отъ подъ перото на прѣводача безъ всѣко измѣненіе на текста и съ съ всичкитѣ немарливости на прѣвода и погрѣшки въ прѣписката.⁶⁾ Съществуватъ два прѣписа отъ него: единътъ се намира въ Bibliothèque nationale, а другиятъ въ British Museum.⁷⁾ И двата тѣзи екземпляра сѫ датирани отъ края на XVII или началото на XVIII вв., и сходството имъ е толкова голѣмо, че, забвѣзва Зотенбергъ, има основание да се вѣрва, че или и двата прѣписа сѫ имали единъ общъ изворъ, или единътъ е билъ коние отъ другия. Споредъ направенитѣ отъ Зотенберга сравнения и сличения може да се заключи, че лондонскитѣ прѣписъ е билъ прототипъ на парижкия.⁸⁾ — Що се касае до мѣстото, което заема хрониката на Ивана Никиу въ византийската хронография, т. е. спорѣмъ другитѣ подобни и по-стари хроники, то самъ Никиу въ прѣдисловието си казва: „И тѣзи повѣсти сѫ написани отъ началото до края отъ благочестивия Ивана Мидаббиръ (Moudabbir), т. е. ректоръ, който бѣше епископъ въ градъ Никиу или Absâу въ Египетъ; той ги е извлѣкъ отъ по-пространни истории; тѣ сѫ изложени въ глави на брой 122, които образуватъ една хронография, която захваща отъ създаването на първитѣ човѣци.“⁹⁾ Споредъ разположението на материала, нашата хроника има голѣмо сходство съ хрониката на Ивана Малала, който е живѣлъ въ VI вѣкъ. Но Зотенбергъ е далечъ отъ да признае, че хрониката на Ивана Малала е служила като главенъ изворъ за Ивана Никиу. Въ резултатитѣ на своитѣ издирвания той особено внимание обръща на туй, че „египетскиятъ авторъ, като слѣдвалъ вътъ всичко хрониката на Ивана Малала въ първата частъ на съчинението си, често пѣти се е отдалечавалъ отъ нея и се е ползувалъ отъ други извори.“ Така, той доказва различията между двамата автори, даже въ изложението на отдѣлни глави; сетитѣ, разказитѣ, които се отнасятъ до специалната история на Египетъ, съставитъ достояние и принадлежатъ изключително на хрониката на Ивана Никиу; освѣнъ това, у Ивана Никиу се срѣщатъ разкази, които отсъствуватъ въ съчинението на Ивана Малала; най-послѣ употребението на два различни езика въ едно и също съчинение вече право ни говори, че разказитѣ на тази хроника сѫ извлѣчени единъ отъ грѣцки извори, а други отъ

⁵⁾ Ibidem, pag. 126.

⁶⁾ Ibidem, pag. 127.

⁷⁾ Има още единъ прѣписъ отъ хрониката на Ивана Никиу въ колекцията на Antoine d'Abbadie, но, както се вижда, Зотенбергъ не се е ползувалъ отъ него. Гл. Journal asiatique, t. 10, pag. 452.

⁸⁾ Notices et extraits, pag. 128.

⁹⁾ Ibidem, pag. 343. За обяснение на думата Moudabbir, която въ оригинала стои Moudabbar или Moudabber, подробно гл. въ Journal asiatique, t. 10, pag. 455 и 456.